ТВОРЕЦЬ

№ 90

ПРИРОДА СЛУХНЯНОСТІ

Адже це Моя рука заклала основи землі, і Моя правиця розпростерла небеса, – Я їх покличу, – і вони стануть разом
(Ісаї 48:13 [CUV])

Що нам потрібно для того, щоб радість наша нічим не затьмарювалася? Ось що відповідає на це запитання Христос:

«Якщо будете ви зберігати Мої заповіді, то в любові Моїй перебуватимете, як і Я зберіг Заповіді Свого Отця, і перебуваю в любові Його. Це Я вам говорив, щоб радість Моя була в вас, і щоб повна була ваша радість!» (Євангелия від Івана 15:10-11).

Зберігати заповіді – тобто виконувати те, що Христос нам каже, бути слухняним Йому. Як дивно... Ми з дитинства звикли думати, що слухатись – означає обмежувати себе, відмовлятися від чогось доброго та бажаного, підлаштовуватися під інших людей, під закони, правила та традиції, поводитися зовсім не так, як нам хотілося б. Але Ісус говорить про щось зовсім інше: про слухняність, яка дарує радість, і тільки така радість є повною, найсильнішою з усіх.

Але це ще не все. Виявляється, Ісус Христос, всесильний і всемогутній Бог-Син, теж відчуває радість послуху. Він зберігає Заповіді Небесного Батька – і, звичайно ж, не тому, що Його хтось до цього змушує.

Послух Богу не обмежує нашу свободу, а навпаки – розкриває її, дозволяє жити в єдності з іншими людьми, з усім світом, і з Тим, Хто створив цей світ і всіх нас.

Коли Господь Ісус Христос, великий Будівничий всього у Всесвіті (Послання до Євреїв 3:3-4), створив світ, у якому нам було призначено жити, то побачив, що *добре* воно (Буття 1:25). А доповнивши Своє Творіння людиною, Він оцінив його так: «*вельми добре*» (Буття 1:31).

На жаль, гріхопадіння людей вдарило по всій світобудові, пошкодивши її (Послання до Римлян 8:20-21). Але, незважаючи на це, природа продовжує бути слухняною Богові – і демонструє нам сяйво Його слави.

Ми з вами впродовж трьох випусків говоритимемо про те, якими чудесними шляхами проявляється слухняність творіння Господу. Тема цього номеру – фундаментальні закони, що діють у всьому всесвіті: їм коряться і галактики, і піщинки. У наступному випуску поговоримо про природу навколо нас, про моря, вітри та погоду; а в третьому – про царство життя, що буйно квітне на нашій планеті. І нехай радісний послух оточуючого нас світу надихне нас шукати Божу волю та Його благословення!

Галактика Андромеди

Матерія та енергія

Вірою ми розуміємо, що віки́
Словом Божим збудовані,
так що з невидимого сталось видиме
(Послання до євреїв 11:3)

Що було перед тим, як Господь створив світ? Порожнеча – тобто взагалі нічого не було. Що ж стало першим вчинком усіх Божих творінь? Послух Його слову! Творець наказав, і все у всесвіті з'явилося згідно з Його волею. Саме існування всього, що тільки існує, – результат *слухняності* Його люблячому наказу. Огляньтеся: скільки всього ви бачите довкола! Чи це не доказ мощі Слова Божого, яке втілило весь наш світ?

Весь фізичний всесвіт складається з *матерії* та *енергії*.

З енергією ви, звичайно, добре знайомі: це вона дозволяє вам вранці бадьоро (енергійно!) схопитися з ліжка; вона змушує всі речі рухатися (дає їм *потенціал* для руху). Наприклад, ми постійно користуємося електрикою: від цього виду енергії залежить робота величезної кількості техніки та всіляких пристроїв – від лампочок до електромобілів та комп'ютерів.

Слово «енергія» перекладається з давньогрецької як «сила», «міць», «те, що робить дію».

Вітрогенератори (вітряні турбіни) перетворюють механічну енергію вітру на електричну; при цьому деяка частина енергії стає тепловою – вона нагріває деталі «вітряка», які труться один об одного та об повітря.

Кількість енергії у всьому світі залишається незмінною. Вона може переходити з одного виду до іншого – наприклад, сонячні батареї частково перетворюють *теплову енергію* нашого світила в *електричну*; а *енергію хімічних процесів*, що виробляється у твоєму тілі – наприклад, після обіду, – ти використовуєш як *механічну енергію*, бігаючи, займаючись фізичними вправами, роблячи різні дії. Але загальна кількість енергії залишається незмінною. Винятків із цього *закону збереження енергії* не існує, він абсолютно точний.

А що таке матерія? Це речовина, з якої складаються всі предмети, від мікроскопічних (атоми) до неймовірно величезних (планет та гігантських зірок).

Усі види речовини здатні розширюватися та стискатися; майже усі можуть існувати в трьох станах – твердому, рідкому і газоподібному. Кожна з речовин має певні властивості, що дозволяють точно встановити, з якою саме речовиною ми маємо справу: щільність, температура плавлення, температура кипіння, хімічні властивості та багато інших. Завдяки хімічним властивостям при змішуванні одних речовин утворюються інші. І всі ці властивості та перетворення закріплені законами природи, які відкриті для нашого розуміння.

Звідки ж взялися ці закони та правила? Ми звично кажемо: «закони природи», – але природа сама по собі не здатна вирішувати, як саме все має відбуватися. Звичайно, закони встановив Той, Хто створив всю природу, всю світобудову (включно з нами) – наш Господь Бог, Творець Всесвіту. А матерія і енергія слухняно та радісно виконують ці закони.

Мінлива вага та загадкова маса

...ти зважений на вазі,
і знайдений легеньким.
(Даниїл 5:27)

Ще сторіччя тому люди, прагнучи дізнатися, яка кількість речовини міститься в тому чи іншому предметі, позначили цю кількість особливою величиною, *масою*, і стали вимірювати її в кілограмах. Наприклад, маса будівлі включає всю сукупність бетону, металу і дерева, з яких вона побудована.

Вимірювати масу було зручно шляхом *зважування* предметів. Так ми робимо і сьогодні: в магазині кладемо на ваги кілька яблук – і визначаємо, що їхня маса дорівнює одному кілограму; кладемо кавун – і з'ясовуємо, що його маса становить 5–6 кілограмів, а то й більше. Можна взяти інші ваги, пружинні: підвішений до них вантаж розтягує пружину, і стрілка вказує скільки в цьому вантажі кілограмів.

Але насправді все не так просто.

Почнемо з того, що вага – це *сила*, з якою предмет тисне на поверхню або розтягує пружину. Отже, з наукової точки зору, вимірювати його потрібно в одиницях виміру сили – *ньютонах* (скоро ми дізнаємося, чому вони отримали таке ім'я). Але в повсякденному житті ми зазвичай не робимо різниці між вагою та масою, кажемо: «Кавун важить 8 кілограмів», – оскільки знаємо, що вони тісно пов'язані між собою: наскільки більша маса якогось предмета, настільки ж більша його вага.

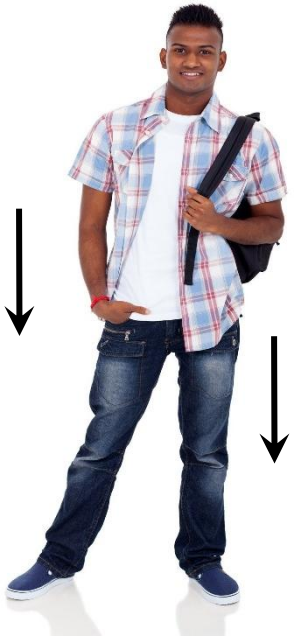

Масу кожного з нас складає сукупність матерії всіх наших органів, кісток та тканин. У звичайному стані ми також маємо вагу – це сила, з якою гравітація Землі безперервно притягує цю масу до себе.

Однак так буває не завжди.

Коли Ніл Армстронг першим з людей ступив на поверхню Місяця, він відчув себе дуже легким – навіть перебуваючи у масивному скафандрі. Це його не здивувало: адже задовго до того було відомо, що вага залежить від *сили гравітації*, а вона сама – від маси планети, що притягує до себе всілякі предмети. Маса Місяця – у 81 раз менше земної маси, і відповідно до строгої формули (знов пов'язаної з ім'ям Ньютона!) її тяжіння становить 1/6 земного. Тому на Місяці пружинні терези із підвішеним до них кілограмовим предметом покажуть 165 грамів. На Марсі вони показали б 380 грамів, а на величезному Юпітері – 2640 грамів. Чим більша маса планети, тим з більшою силою вона притягує до себе фізичні тіла.

Сила тяжіння Землі просто зараз утримує вас на поверхні планети, не даючи відлетіти у космос.

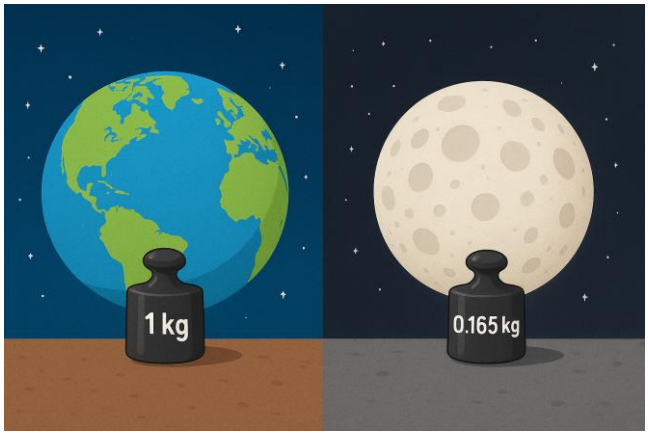

На поверхні Місяця ваги покажуть, що кілограмовий вантаж важить у шість разів менше, ніж на Землі (позначення «Kg» на гирях відносяться тут не до маси, а до ваги!)

Але вага може не лише зменшуватись – а й взагалі зникати. Якщо у вас вдома є пружинні терези (безмін), ви можете зробити експеримент. Підійдіть до канапи; повісьте на ваги гирку або якийсь інший вантаж. Подивіться на стрілку, вона показує, скільки цей вантаж важить. А тепер відпустіть терези: нехай падають на канапу. У момент початку падіння стрілка терезів миттєво стрибає на нуль: вантаж перестає розтягувати пружину. Падаючий предмет втрачає свою вагу!

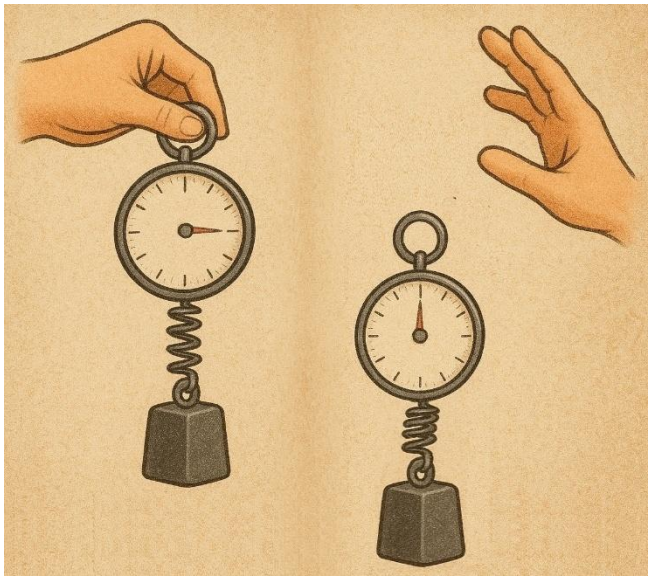

При цьому *кількість речовини нікуди не поділася*. Матерія, з якої складається предмет, залишається незмінною. Чи лежить він нерухомо, чи вільно падає на землю, чи гойдається, підвішений на нитці, – його маса залишається незмінною. А ось вага, на відміну від маси, є мінливою, предмети можуть взагалі її втрачати і чудово існувати без неї.

Тіла, які вільно падають, стають невагомими тому, що тяжіння Землі надає вантажу і терезам однакові прискорення (трохи далі ми уточнимо, що означає це слово). При кожному прискореному русі вниз – на гойдалках або в першу секунду в ліфті – ми теж частково втрачаємо вагу. Це відчуття люди сприймають по-різному. Когось нудить («каламутить»), а інші кажуть про це: «дух перехоплює» .

Звичайно ж, слова Бога в книзі Даниїла, які були адресовані царю Дарію: «…ти зважений на вазі, і знайдений легеньким», – не мають відношення до фізичної ваги. У Біблії вага і гирі – це найчастіше вказівка на моральні категорії: чесність, справедливість, правосуддя: «Оманлива вага – огида для Господа, а точні гирі Йому до вподоби» (Приповісті 11:1).

Закони руху

Чи ти знаєш устави небес?
Чи ти покладеш на землі їхню владу?
(Йов 38:33)

Лише 400 років тому люди остаточно збагнули, що створений Господом Всесвіт підкоряється аж ніяк не хаосу, а строгим законам. І найкраще з усіх усвідомлював це англійський математик Ісаак Ньютон (1642–1727). Розуміючи, що рух є однією з найважливіших властивостей, які має матерія, він відкрив три закони, якими Господь керує цим рухом.

Перший закон Ньютона стверджує, що будь-який предмет залишається нерухомим, доки його не штовхнуть чи не потягнуть. А якщо він рухався, то продовжуватиме рух, поки цьому не завадить якась сила. Не потрібно, щоб сила діяла безперервно, достатньо штовхнути об'єкт – і він, не зустрічаючи опору, рухатиметься безперервно і рівномірно, тобто з постійною швидкістю та вічно.

На перший погляд це здається очевидним. Наприклад, автомобіль роками нерухомо стоятиме на одному місці, поки хтось не сяде всередину, не запустить двигун (джерело сили) і не рушить з місця. Але чому машина сповільнює хід, якщо прибрати ногу з педалі газу, коли вона вже їде? Адже згідно з першим законом вона має продовжувати рух з тією ж швидкістю, доки на неї не подіє якась сила, яка заважатиме руху. І така сила на автівку дійсно впливає: це *сила тертя*. Рухливі частини машини труться одна об одну, а шини – об дорожнє покриття. Саме сила тертя протидіє поступальному руху, здійсненому запуском двигуна автомобіля. Тому двигуну доводиться продовжувати працювати, щоб долати опір (протидіяти гальмівному впливу тертя) або щоб збільшувати швидкість руху.

Якщо цей автомобіль відправити в далекий космос і розігнати до певної швидкості, він буде рухатися з цією швидкістю нескінченно, оскільки тертя в космосі фактично відсутнє.

Саме так рухаються у просторах всесвіту два космічні зонди, «Вояджер-1» та «Вояджер-2»: вони стартували з Землі ще в 1977 році – та вже покинули Сонячну систему і продовжують свій шлях у нескінченність. Тільки їхня швидкість є більшою, ніж у автомобіля: 61 200 км/год.

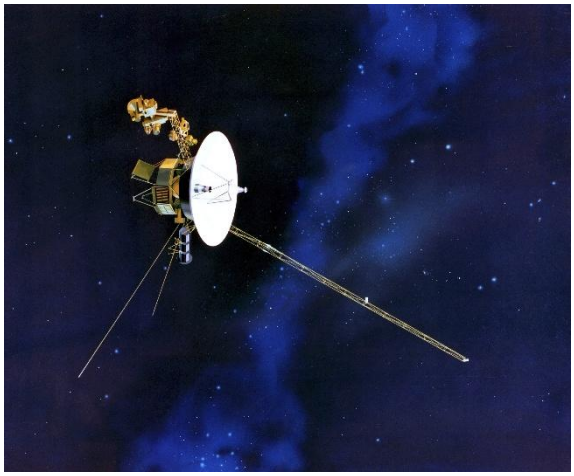

«Вояджер-1» станом на 26 січня 2025 року знаходився від Сонця на відстані 24,83 млрд км: це у 166 разів більше, ніж відстань між нашим світилом та Землею

Ця здатність предметів зберігати постійну швидкість свого руху (або залишатися у спокої) отримала свою назву: *інерція*. Інертними є абсолютно всі тіла, що мають масу. Це ще один універсальний закон, якому слухняна вся світобудова. Ньютон його відкрив, але встановлений він був Богом-Творцем.

Другий закон Ньютона говорить: якщо на предмет постійно діє спрямована сила, його рух *прискорюється*, тобто швидкість його руху поступово змінюється – зростає, зменшується чи змінює свій напрям.

Прискорення залежить від двох величин. По-перше, від кількості доданої сили: чим сильнішим є зовнішній вплив – тим більше прискорення. А по-друге, від маси об'єкта: чим вона більша, тим меншим буде прискорення; якщо на два об'єкти, що мають різні маси, впливає однакова сила, то прискорення масивнішого об'єкта буде меншим.

Ця залежність записується простою формулою:

$$a = F/m$$

де **F** – це сила, **m** – маса, **a** – прискорення.

Згадайте, як, почавши рух, розганяються автомобілі різних розмірів. Вантажівка, що має більшу масу, набирає швидкість набагато повільніше, ніж легковик, маса якого значно менша (і це навіть з урахуванням того, що двигуни вантажівок є потужнішими, ніж у легкових авто).

Третій закон Ньютона повідомляє нам, що всяка дія породжує протидію, рівну за силою, але протилежно спрямовану. Уявіть собі двох дітлахів, які стоять на ковзалці один навпроти одного. Якщо хлопчик відштовхнеться від дівчинки, то він покотиться назад, але й дівчинка теж почне рухатися – вона покотиться у протилежний бік.

Практично всі наші наступні знання про те, як влаштований світ та які закони закладено в нього Богом, так чи інакше відштовхуються від цих трьох законів руху. Не дивно, що на честь Ньютона, який їх відкрив, було названо одиниця виміру сили. Але заслуги англійського вченого на цьому не закінчуються…

Всесвітнє тяжіння

...в Нього в руці глибини землі,
і Його верхогір'я гірські
(Псалом 94/95:4)

Ковзає шайба по льоду після удару хокейною ключкою, летить планета по орбіті навколо Сонця, рухається з немислимою швидкістю в глибинах космосу галактика з усіма зірками, що її складають, – всіма цими процесами Господь керує через ті ж самі встановлені Їм закони. Закон збереження енергії, інерція, закони руху, як і багато інших, виявляють себе в будь-якій точці світу, вони є універсальними. Це стосується і *гравітації* – сили тяжіння.

Всі ми чудово знаємо – і постійно відчуваємо на собі, – що Земля притягує всі предмети, включно з нами. Саме гравітація надає певної ваги будь-якій масі. Іноді ми навіть злимось на земне тяжіння – коли роняємо та розбиваємо щось тендітне, або коли падаємо та забиваємось.

Діє гравітація і у космічних масштабах. Наприклад, Місяць мчить вперед за інерцією зі швидкістю майже 3700 км/год (оскільки в космосі немає тертя, він не сповільнюється, а нескінченно рухається, і величина його швидкості залишається незмінною). Чому ж наш небесний супутник не відлітає від Землі? Тому що земна гравітація притягує його до себе, утримує, подібно до міцного каната. Через це Місяць постійно «падає» на Землю – за тим самим законом, за яким падає яблуко з гілки. Але й остаточно впасти він не може, оскільки його «падіння» точно компенсується інерцією: Місяць прагне зберегти свій рух прямою лінією *геть від Землі*. Творець врівноважує поступальний інерційний рух Міся-

ця силою земного тяжіння, утримуючи його на строго визначеній орбіті, не дозволяючи йому ні полетіти у простір, ні врізатися в нашу планету.

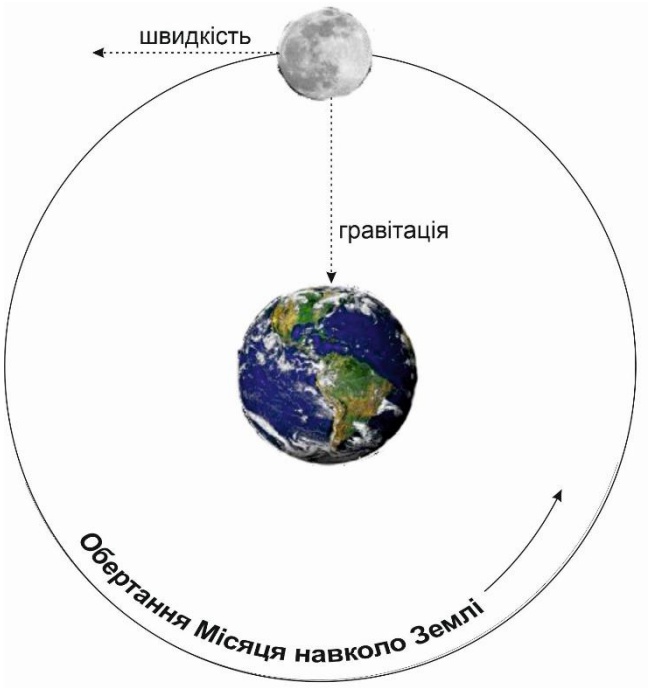

Така ж сама рівновага між поступальним рухом вперед і силою гравітації утримує планети (а в наші дні – ще й орбітальні станції) на сонячній орбіті, а зірки – на галактичній.

Але гравітація є властивою не лише планетам та зорям: загадковою здатністю притягувати до себе всі інші предмети Господь наділив будь-яку матерію!

Усі об’єкти (так, так, і ми з вами теж!), незалежно від свого розміру, притягуються один до одного. Однак сила цього тяжіння настільки мала, що її неможливо відчути, і лише особливо чутливі сучасні прилади здатні зафіксувати її.

Вчені з давніх часів намагалися пояснити властивість Землі притягувати до себе будь-які предмети. Але тільки Ньютон наприкінці XVII століття прийшов до розуміння того, що гравітація є універсальною: та сама сила змушує і яблуко падати на землю, і планети обертатися навколо зірок. Він математично обґрунтував дві закономірності, які було згодом підтверджено незліченними експериментами:

1) чим більшу масу має об’єкт, тим сильніше він притягує інші об’єкти;

2) сила тяжіння між двома предметами слабшає в міру того, як вони віддаляються один від одного.

З цих закономірностей Ньютон вивів *закон всесвітнього тяжіння*. Він записується такою формулою (див. малюнок):

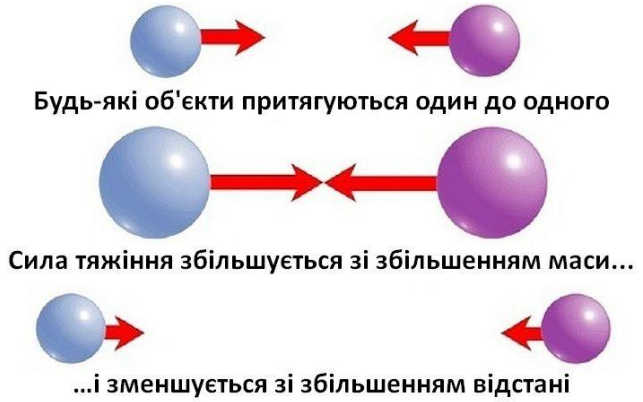

$$F = G\frac{m_1 m_2}{R^2}$$

Тут **F** означає силу гравітації (тяжіння), $\mathbf{m_1}$ і $\mathbf{m_2}$ – маси двох тіл, що взаємодіють, $\mathbf{r^2}$ – квадрат відстані між ними (а саме між центрами їх мас), а **G** – величина, що отримала назву «гравітаційна стала». Обчислена експериментально, ця величина є єдиною і незмінною у всьому всесвіті – як для величезних космічних тіл, так і для зовсім крихітних (наприклад, в 2021 році закон всесвітнього тяжіння був перевірений та повністю підтверджений для об’єктів, що мають масу 90 мікрограмів, розташованих один від одного на відстанях від 3 до 5 мм).

Земля притягує яблуко, але яблуко теж притягує Землю (ледь-ледь). Взагалі, будь-які два тіла притягуються один до одного – з тієї лише причини, що вони мають масу! Чи це не найяскравіший приклад, як все Творіння є слухняним Божим законам?

Що ж таке маса?

...є на небесах Бог, що відкриває таємниці (Даниїл 2:28)

То що ж воно таке – маса?.. Те визначення, яке їй було надано спочатку – кількість речовини – сьогодні виглядає розмитим і неточним. Коли люди дізналися, що речовина складається з атомів, її кількість стали вимірювати зовсім по-іншому. А маса… Давайте згадаємо, що ми знаємо про неї.

Маса – це те, що притаманне всім без винятку предметам: чи це черепки від стародавнього глиняного горщика, чи золоті монети, чи нейтронні зорі. Від неї залежать дві властивості будь-якого з цих об'єктів – і в цих властивостях проявляються найважливіші, фундаментальні властивості усієї матерії у цілому:

1. Від маси залежить, якою буде інерція тіла, його прагнення зберігати початковий стан спокою чи рівномірного руху. Іншими словами – яку силу потрібно докласти, щоб надати нерухомому об'єкту певну швидкість (без урахування сили тертя та інших перешкод) або щоб відхилити об'єкт, який рухається, в бік від прямолінійної траєкторії руху. Тому масі можна дати таке визначення: це *міра інертності* об'єкта, міра його опору силі, що на нього діє; що більше маса тіла, то важче його розігнати чи зупинити.
2. Від маси залежить сила тяжіння. Отже, її можна визначити й іншим способом: маса – це *міра гравітаційного впливу* тіла.

І ось що цікаво: ці два визначення маси були отримані незалежно один від одного, між собою вони ніяк не пов'язані. Тому вчені іноді кажуть про дві маси – *інертну* та *гравітаційну*. Інертна показує, наскільки тіло є «ледачим» (не бажає змінювати свій рух чи спокій), гравітаційна – наскільки тіло притягує до себе інші тіла.

Найдивовижнішим є те, що експерименти показують: у будь-якого об'єкта здатність чинити опір зовнішній силі точно дорівнює здатності притягувати інші об'єкти. Міра «опору силі» та міра «сили тяжіння» повністю збігаються! Навіть надточні прилади не показали між ними жодної різниці. Відтак, інертна та гравітаційна маси – це два якісно різні прояви однієї глибинної властивості матерії.

В 1905 році ще один великий вчений, Альберт Айнштайн, у межах розробленої ним теорії відносності довів, що маса і енергія є нерозривно взаємопов'язаними. Повна енергія, що міститься в будь-якому об'єкті (**E**), дорівнює його масі (**m**), помноженій на гігантську величину – швидкість світла (**c**) у квадраті:

$$E = mc^2$$

Виходить, що маса – це особлива форма енергії!.. Але давайте тут зупинимося, щоб не заблукати в ще більш складних і дивовижних наукових відкриттях, які підтверджено експериментами та спостереженнями.

Ми бачимо, яким неймовірно складним створено наш світ, і наскільки строго він підпорядковується законам, встановленим Богом. І цей послух не є тягарем: він об'єднує в одне ціле всю світобудову, даруючи кожному предмету можливість бути пов'язаним з усіма іншими. Це подібно тому, як слухняні оркестранти, дотримуючись жестів диригента, грають величну симфонію, у якій зливаються воєдино голоси всіх інструментів.

Боже втручання

Ти небо та землю створив
Своєю потужною силою
та Своїм витягненим раменом, –
нічого для Тебе нема неможливого!
(Єремія 32:17).

Люди, які критикують Біблію, кажуть, що чудес не буває, що вони неможливі, бо чуло – це порушення законів природи. Але закони встановлені Богом, і Він ними не обмежений, а панує над ними, як їхній Автор. Христос, Цар царів, «облачається в світло, як в одежу» (Псалом 103/104:2 CUV), одягаючись в світ, як у королівську мантію. Творіння кориться Йому, а не навпаки!

У той же час, підкоривши матерію та енергію суворим правилам, Христос вклав порядок у створений Ним світ: «Він їх поставив на вічні віки, дав наказа, і не переступлять його!» (Псалом 148:6). І цей порядок Він ревно зберігає. Тому Творець, хоча Він й не пов'язаний власними установами, але не скасовує їх, а використовує як інструмент.

У деяких випадках Біблія прямо вказує на те, через які природні явища діяв Бог. Наприклад, про море, що розступилося перед ізраїльтянами, коли вони вийшли з Єгипту, написано так:

«…і Господь гнав море сильним східнім вітром цілу ніч, і зробив море суходолом, і розступилася вода. І ввійшли Ізраїлеві сини в середину моря, як на суходіл, а море було для них муром із правиці їхньої та з лівиці їхньої» (Вихід 14:21-22).

Тут безпосередньо викладено природний механізм, через який відбулося диво: сильний ураганний вітер, що його послав Господь.

A panoramic scene of The Red Sea Moses
walking h the pathway walls of water.
Moses Moses prominently his staff forefront.
command staff raised high, rightnf the sea.

жіння, а знаком Його божественності та зміцненням віри учнів: Творець керує не лише водою та вітром, а й обставинами нашого життя, навіть якщо здається, що вони непереборні.

Неможливеє людям можливе для Бога!
(Євангелія від Луки 18:27).

Творіння – слухняне. А ми?

Отож, мої любі, як ви завжди слухняні були,
(...) зі страхом і тремтінням виконуйте
своє спасіння
(Послання до филип'ян 2:12)

Послух встановленим законам – це спосіб взаємодії природи зі своїм Творцем. Прославляючи Христа своєю слухняністю, всесвіт набуває найбільшої нагороди – невимовної радості (Псалом 95/96:11-12). Вона відображає досконалість Творця, підкоряючись кожному Його слову. Якби це було не так, якби перестали діяти фундаментальні закони – інерції, гравітації, термодинаміки, інші, – світ у ту саму мить припинив би своє існування. Всі предмети, і навіть атоми, що їх складають, розсипалися б!

Коли перші люди не послухалися Бога, їхнє життя – неймовірно прекрасне з моменту Створення (згадайте слова Господа: «вельми добре») – почало дробитися, розвалюватися на частини, його наповнив гріх. Природа також постраждала від людської непокори (Послання до Римлян 8:19-22). І ось, щоб визволити нас і все створіння «від неволі тління на волю слави синів Божих», Христос, Бог-Син, Котрий створив усе, що існує (Євангелія від Івана 1:3), з власної волі прийшов на землю, щоб своєю жертовною смертю повернути людей до тієї радості послуху, яку вони втратили в Едемському саду.

На біду, сам послух, як людська властивість, теж зіпсований людською гріховністю. Люди навколо нас, суспільство, в якому ми живемо, часто домагаються від нас такого послуху, який обкрадає наші душі та використовується на шкоду. Зрештою, саме покірне підпорядкування (людям, а не Богу!) лежить в основі всіх диктатур, без нього не були б можливі криваві війни!..

Послух Богові – зовсім інший. В його основі – любов. Саме вона спонукає нас бути жертовними, чуйними, поступатися своїми бажаннями заради блага тих, кого ми любимо. У занепалому світі кожна людина хоче бути «капітаном своєї долі». Але справжнього щастя можна досягти, лише «відпускаючи штурвал» – віддаючи себе, свою владу, свій вибір, тому, хто нам дорогий: «Любов довготерпить, любов милосердствує, не заздрить, любов не величається, не надимається, не поводиться нечемно, не шукає тільки свого, не рветься до гніву, не думає лихого, не радіє з неправди, але тішиться правдою, усе зносить, вірить у все, сподівається всього, усе терпить!» (1 послання до Коринтян 13:4-7).

Бабуся з онуками. Gaetano Bellei (1882)

Невимовна любов Христа до нас спонукає не бажати втіхи, а втішати інших, не шукати розуміння, а розуміти тих, хто поруч з

нами, не чекати на любов, а любити і з власної волі жертовно коритися один одному в любові. Тоді нам розкривається найбільше з Божих чудес: хто віддає, той знаходить; хто себе забуває – той знаходить себе; хто прощає – знаходить прощення та радість вічного життя.

У занепалому світі найпоширенішим, хай і не завжди висловлюваним вголос, є моління: «Нехай буде воля моя!» Але справжнього щастя, істинної відповідності нашому призначенню ми досягаємо, лише радісно кажучи Творцеві: «Не Моя, а Твоя нехай станеться воля!» (Євангелія від Луки 22:42).

Д- р Р. ДЖ. ДЕСТРІ
Редактор
Пастор КРІС КАВА
ДЖОЗЕФ АДРИАН
Теологічні редактори
ТРЕЙ ТІППІ
Науковий редактор
КЕЛЛІ КАРЛСОН
КОЛІН ДЕСТРІ
Художні редактори
Д-р ШОН АЛЛІСОН
МЕГГІ РИЧАРДСЕН
Редакційна група

ОЛЕНА БУКЛЕРСЬКА
Переклад
ЄВГЕН НОВИЦЬКИЙ
Редактор перекладу

Християнський науково-апологетичний центр (2025)
©HIS CREATION. Creator # 90 (24-4)
Усі права застережені.
Для біблійних цитат використовується переклад І. Огієнка, якщо не вказано інше. CUV – переклад Українського біблійного товариства.

www.hiscreation.com
www.scienceandapologetics.com

ТВОРЕЦЬ поширюється безкоштовно,
утім будь-які пожертви приймаються з удячністю.

Світлини та ілюстрації надано:

1. Галактика – NASA
2. Вітряки – © Mohamed Hassan / PxHere
3. Юнак з наплічником – © michaeljung / Can Stock Photo
3. Гиря на Землі та Місяці – Public domain
3. Терези, що падають – Public domain
4. «Вояджер-1» – NASA/JPL-Caltech
5. Дітлахи на ковзалці – © Skrolan_Kabi / iStockphoto
6. Орбіта Місяця – PNGIX
6. Сила тяжіння (схема) – Science@106
8. Вихід – StockCake
8. Ісус та Петро – loren biser / Public domain
10. Created with AI (ChatGPT)